

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Självvärdering forskarutbildning

Lärosäte: Linnéuniversitetet
Forskarutbildningsämne: Litteraturvetenskap
Licentiatexamen: Ja
Doktorsexamen: Ja

Skriv en självvärdering per utbildning som leder fram till den examen som ska utvärderas. Självvärderingen baseras på bedömningsgrunder inom områdena:

- Förutsättningar
- Utformning, genomförande och resultat
- Doktorandperspektiv
- Arbetsliv och samverkan

För en mer preciserad vägledning till lärosäten vad gäller bedömningsgrunder, se *Vägledning för utvärdering av utbildning på forskarnivå*.

- Självvärderingen indelas i enlighet med rubrikerna som anges nedan. Eventuella underrubriker kan lärosätet fritt beslut om.
- Lärosätet ombeds att göra en så reflekterande självvärdering som möjligt, identifiera styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra att hög kvalitet nås i utbildningen. Tyngdpunkten på självvärderingen ska ligga mer på värdering än på beskrivning. Lärosätet ombeds belysa med exempel.
- Självvärderingen ska utgå från aktuella förhållanden för utbildningen
- Självvärderingen ska inte överstiga 30 sidor exklusive efterfrågade bilagor.
- Självvärderingen ska kunna stå för sig själv, d v s det ska inte inkluderas länkar. Om lärosätet anser att kursplaner krävs för att styrka det som står kan dessa laddas upp i UKÄ direkt.
- Som bilaga till självvärderingen ifylls angivna tabeller och publikationslistor, se Bilaga 1 i vägledningen, *Instruktion för bilagor till självvärderingen*.
- Samtliga tabeller laddas upp i Excelformat i UKÄ Direkt. Publikationslistor laddas upp i Word- eller PDF-format i UKÄ-Direkt.

Bakgrundsinformation

Självvärderingen inleds med en beskrivning av forskarutbildningsämnet och utbildningen. Redogör övergripande för utbildningens organisation, upplägg och inriktning. Redogör även för hur länge utbildningen har getts vid lärosätet.

De högskolor som har ett område för forskarutbildning, inom vilket ett forskarutbildningsämne som ska utvärderas ingår, beskriver det område ni har examenstillstånd inom och hur forskarutbildningsämnet förhåller sig till detta område

Forskarutbildningen i litteraturvetenskap vid Linnéuniversitetet, som för närvarande omfattar fyra doktorander med inriktning på intermediala och multimodala studier, går tillbaka till 1999, när dåvarande Växjö universitet erhöll examenstillstånd. Detta omfattade förutom forskarutbildning i ämnet litteraturvetenskap även de litteraturvetenskapliga inriktningarna i engelska, franska och tyska. Alla har sedan dess haft ett gemensamt handledarkollegium och ett dito högre litteraturvetenskapligt seminarium där bland annat doktorander lägger fram sina avhandlingsavsnitt. Huvudspråket på seminariet är svenska, men även de andra språken förekommer då detta krävs, främst då internationella gäster deltar.

Fram till 2017 har sammanlagt 16 doktorsexamina avlagts inom den litteraturvetenskapliga forskningsmiljön vid Linnéuniversitetet (Lnu) och av dessa har 11 varit i litteraturvetenskap, varav en haft didaktisk inriktning. Under samma period har 10 licentiatexamen i litteraturvetenskap avlagts, varav tre med didaktisk inriktning.

Forskarutbildningen omfattar för doktorsexamen en kursdel om 60 högskolepoäng (hp) och en vetenskaplig avhandling om 180 hp. Utbildningen för licentiatexamen omfattar en kursdel om 30 hp och en licentiatuppsats om 90 hp. Kursdelen utgörs dels av 22,5 hp obligatoriska kurser (22,5 hp för lic), dels av 37,5 hp valbara kurser (7,5 hp för lic). En översyn av den allmänna studieplanen har gjorts som en del av det löpande kvalitetsarbetet, och den nya allmänna studieplanen för den litteraturvetenskapliga miljön fastställdes i juni 2018.

Litteraturvetenskap tillhör Fakulteten för konst och humaniora, som svarar för den fasta ekonomiska basen för utbildning på forskarnivå, och ämnets doktorander tillhör administrativt Institutionen för film och litteratur (doktorander med litteraturvetenskaplig inriktning i engelska, franska och tyska tillhör administrativt Institutionen för språk vid fakulteten).

Varje forskarutbildningsämne har vissa generella ramar att förhålla sig till, vilka är reglerade i gemensamma policydokument och lokala regler. De lokala regler som gäller utbildning på forskarnivå är fastställda av rektor 2018-01-29. Där regleras förutsättningarna för de malldokument som ligger till grund för allmänna studieplaner (ASP) för respektive forskarutbildningsämne och för individuella studieplaner (ISP).

För Fakulteten för konst och humaniora finns en organisationsplan som bland annat reglerar uppgifterna för Handledarkollegiet i litteraturvetenskap. Dekanens delegationsordning innebär att alla beslut som rör forskarutbildningen tas av fakulteten (fakultetsstyrelsen eller dekanen) medan beredningen är delegerad till Handledarkollegiet. Detta består av en ordförande (docent), en forskningssekreterare, en doktorandrepresentant samt åtta lärarrepresentanter, varav tre är professorer och fem docenter. Samtliga professorer är i litteraturvetenskap medan fyra av docenterna är i engelska (två), franska respektive tyska med litteraturvetenskaplig inriktning.

Handledarkollegiet ska kvalitetssäkra, utveckla och följa upp utbildningen på forskarnivå. Det sker genom att följa upp individuella studieplaner, bereda löpande ärenden såsom förslag till handledare (liksom byte av handledare), opponenter och betygsnämnd, granska avhandlingar och uppfyllande av examenskrav inför disputation. Ordföranden i

handledarkollegiet ingår tillsammans med ordförandena i fakultetens två andra handledarkollegier i Utbildningsråd på forskarnivå som även har en extern representant. Studentrepresentant ska ingå, men platsen är och har hela tiden varit vakant, något som snarast bör åtgärdas. Rådet har till uppgift att bereda fakultetsgemensamma forskarutbildningsfrågor. Vid fakulteten finns vidare ett Forskningsråd som leds av en vicedekan för forskning och som har fyra lärarrepresentanter, samtliga professorer som representerar fakultetens olika forskningsområden såväl inom konst som inom humaniora. Forskningsrådet är ett beredande organ för dekan och fakultetsstyrelsen och ska arbeta med fakultetsövergripande frågor såsom finansiering, fördelning av forskningstid och strategiska frågor.

Utbildningen i litteraturvetenskap på grund- och avancerad nivå vid Lnu är omfattande. 2017 var antalet helårsstudenter (hst) 322 och av dessa var 53 hst knutna till de olika lärarprogrammen. De litteraturvetenskapliga kurserna från grundnivå till avancerad nivå ges både som campuskurser och som nätbaserade distanskurser. Av de senare är de olika kurserna i barn-, ungdoms- och populärlitteratur särskilt omfattande, eftersom de lockar ett stort antal sökande. Den litteraturvetenskapliga utbildningens omfattning gör att det finns en gedigen rekryteringsbas för forskarutbildningen, samtidigt som de senaste årens utlysningar av doktorandtjänster även lockat till sig ett stort antal internationella sökande. (Se vidare om detta under "Forskarutbildningsmiljö")

Forskningen inom ämnet litteraturvetenskap har sedan en längre tid tre profilområden: intermedialitet, postkoloniala studier samt barn-, ungdoms- och populärlitteratur. Av dessa har de två första utvecklats till att utgöra viktiga delar i två av de sammanlagt sex spetsforskningscenter (Linnaeus University Center, förkortat LNUC) som finns vid Lnu (spetsforskningscenter är forskningsmiljöer som efter en extern bedömning definierats som nationellt ledande och internationellt framstående). Det rör sig om LNUC for Concurrences in Colonial and Postcolonial Studies, som bildades 2012, och LNUC for Intermedial and Multimodal Studies (IMS) som bildades 2015. LNUC Concurrences granskades av externa bedömare 2016 och fick därefter finansiering av rektor och fakulteten för ytterligare en femårsperiod (2017-21). Båda dessa spetsforskningscenter, som är flerdisciplinära, har betydande inslag av litteraturvetenskaplig forskning och forskare, (även från språkämnen) och de doktorander i litteraturvetenskap som antagits sedan 2012, sammanlagt sex, har varit knutna till något av dessa centra och haft avhandlingsprojekt som antingen varit intermedialt eller postkolonialt inriktade. Denna antagningsmodell är i linje med fakultetens beslut om att anta doktorander i grupp och att knyta dessa till starka forskningsmiljöer. (Se vidare om detta under "Forskarutbildningsmiljö")

Forskargruppen kring barn-, ungdoms- och populärlitteratur, CHILL (Centre for Childhood in Literature, Language and Learning) är sedan 2017 en centrumbildning vid Lnu, men har ännu ej haft några doktorander. Ett centrum vid Lnu är benämningen på ett nätverk eller en grupp av personer som representerar ett tydligt fokusområde. Bland kriterierna för att inrätta ett centrum gäller att det skall vara av betydande intresse, såväl internt som externt. En centrumbildning ges vissa driftsmedel som skall täcka externa kostnader.

Förutsättningar

Personal

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel. Relatera till ifylld och bilagd tabell över handledare och lärare.

Bedömningsgrund:

Antalet handledare och lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskapliga/konstnärliga, pedagogiska) är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.

Personal

För närvarande finns tre professorer inom ämnet. Av dessa är en sedan 2015 forskningsledare för LNUC for Intermedial and Multimodal Studies och en ingick 2012-2016 i ledningsgruppen för LNUC for Concurrences in Colonial and Postcolonial Studies. Utöver dessa finns två docenter, varav en är forskningsledare för centrubildningen CHILL (Centre for Childhood in Literature, Language and Learning) och en placerad vid Institutionen för svenska språket. Samtliga professorer liksom docenterna har genomgått handledarutbildning, vilket är ett krav för att utses till docent liksom till huvudhandledare i forskarutbildningen vid Lnu.

Utöver dessa finns sju lärare med doktorsexamen. Av dem har en lärare sin huvudsakliga forskning inom det postkoloniala fältet (med doktorsexamen i engelska med litteraturvetenskaplig inriktning), en inom det intermediala fältet (med doktorsexamen i tyska med litteraturvetenskaplig inriktning), en inom didaktik och fyra inom barn, ungdoms- och populärlitteratur. Flera av de senare kombinerar denna inriktning med didaktik i sin forskning.

Fyra biträdande handledare har sin anställning vid utländska lärosäten (i Danmark, Finland och Brasilien) och har blivit noggrant valda i samråd med doktoranderna. Alla har professors- eller docentkompetens och är mycket välmeriterade och internationellt erkända inom sina respektive forskningsområden (semiotik, intermedialitets- och multimedialitetsstudier, medie- och receptionsforskning, grafiska romaner).

Den långsiktiga kompetensförsörjningen för ämnets forskarutbildning är främst en fråga för fakulteten och prefekten. Årligen uppdaterar prefekten med stöd av HR-partner en kompetensförsörjningsplan som ett underlag för dialoger med fakultetsledningen. Prefekten föreslår rekrytering av personal som post-doktorer, lektorer och professorer och skriver en anställningsprofil från verksamhetens behov. Det är även prefekten som är ansvarig för att föreslå sakkunniga. Dekan beslutar om att starta rekryteringsprocessen, liksom senare om anställning. Rektor beslutar om anställning av professor. Mellan utlysning och beslut om anställning bereds anställningsärenden av fakultetens anställningsnämnd. Forskarutbildning i litteraturvetenskap vid Lnu fyller en viktig funktion, särskilt i relation till de tre profilområdena där ämnet har en nationellt ledande position. Det gör kompetensförsörjningen av forskarutbildningen till en strategiskt viktig men också komplex process som inbegriper flera ämnen och institutioner.

Universitetets forskarhandledarutbildning utgör den formella grunden för handledningsuppdraget. Genom den omfattande utbildningen på grund- och avancerad nivå har de lärare som engageras som huvudhandledare också stor erfarenhet av handledning av självständiga arbeten på dessa nivåer. Att ingå i ett handledarteam utgör en del av den professionella kompetensutvecklingen för handledare och genom att ge lektorer uppdrag som

biträdande handledare ges yngre forskare möjlighet att utveckla sin handledarkompetens i dialog med en senior forskare, som fungerar som ett slags mentor för den förra. Mentorssystemet finns även etablerat inom ämnet som ett stöd för de yngre forskarnas egen forskning.

Professorer och docenter erhåller tid för forskning och kompetensutveckling från fakulteten och institutionen. Fördelningen, som varierat mellan 20-50%, har främst baserats på vetenskaplig produktion enligt principer som fastlagts av fakulteten efter direktiv från universitetsledningen. Det nyinrättade forskningsrådet vid fakulteten har fått i uppdrag av dekanen att under 2018 utarbeta en ny modell för fördelning av forskningstid. Lektorer har kompetensutvecklingstid (som regel 20%) De lärare som varit knutna till ett LNUC (gäller såväl professorer som docenter och lektorer) har som regel erhållit en ökning av forskningstid utöver den som erhållits från fakulteten.

Handledarkollegiet har ett övergripande ansvar för att säkerställa kvaliteten i handledningen liksom i forskarutbildningen generellt. Eventuella problem som rör handledning eller genomförande av forskarutbildningen för enskilda doktorander behandlas kollegialt i handledarkollegiet. Det gäller till exempel då ett byte av handledare initierats av doktoranden eller handledaren, något som sker mycket sällan. I fall som dessa liksom i alla övriga ärenden bereder handledarkollegiet ärendet och utarbetar ett förslag som skickas vidare till dekanen för beslut. Doktoranden har också möjlighet att ta frågan om byte av handledare direkt till prefekt eller dekan.

I samband med att varje individuell studieplan följs upp, vilket sker regelmässigt en gång per läsår, gör handledarkollegiet en utvärdering av handledningen. Både doktorand och handledare bedömer hur väl man tycker att handledningen och samarbetet fungerat sedan förra uppföljningen. Problem som framkommer ska enligt gällande ordning hanteras av handledarkollegiet. Vid mitt- respektive slutseminariet (då 50 % respektive 80 % av utbildningen genomförts) sker dessutom en utvärdering i förhållande till doktorsexamens olika mål. Den enskilde doktorandens aktivitetsgrad följs upp varje termin.

Det finns en både bred och kvalitativt god handledarkompetens inom den litteraturvetenskapliga forskarutbildningsmiljön. Ämnet litteraturvetenskap har för närvarande tre professorer och en docent (samt ytterligare en docent som administrativt är knuten till Institutionen för svenska språket), men flera av de övriga lärarna kommer inom kort att ansöka om befordran till docent och har redan genomgått handledarkursen. Till handledarkompetensen hör även de lärare inom språken (engelska, franska och tyska) som har litteraturvetenskaplig inriktning och som därför också fungerar som handledare och examinatorer inom den litteraturvetenskapliga forskarutbildningen (litteraturvetare fungerar även som examinatorer och handledare för doktorander med litteraturvetenskaplig inriktning i de tre språkämnen). Till denna grupp lärare hör bland andra två docenter i engelska, en docent i franska och en docent i tyska. Docenten i franska leder det högre seminariet i litteraturvetenskap, är ordförande i Handledarkollegiet i litteraturvetenskap samt huvudhandledare för en av de senast antagna doktoranderna. Detta samarbete med språkämnen stärker den litteraturvetenskapliga forskningsmiljön vid LNU genom att kompetenser och forskningsområden härigenom breddas. Det stärker också internationaliseringen, särskilt som den språkliga kompetensen inte bara är begränsad till engelska.

Sammantaget är den vetenskapliga kompetensen inom forskarutbildningen i litteraturvetenskap vid Lnu både bred och djup. Den omfattar en rad olika forskningsområden, teorier och metoder och den utvecklas dels genom det högre seminariet i litteraturvetenskap, dels genom de två LNUC och den centrumbildning som ämnet är involverat i. (De senares verksamhet beskrivs under "Forskarutbildningsmiljö".) Ur ett framtidsperspektiv är kompetensförsörjningen inom intermediala och multimodala studiet respektive barn-,

ungdoms- och populärlitteraturforskning god. Då det gäller den senare forskarmiljön finns än så länge bara en docent, men flera av de inom forskargruppen verksamma lektorena kommer inom en snar framtid att ansöka om befordran till docent och de har nästan samtliga redan genomgått handledarkursen. Med tanke på utbildningens och forskningens storlek inom detta område får den framtida handledarkompetensen anses som säkrad. Den litteraturvetenskapliga handledarkompetensen inom det postkoloniala fältet har reducerats något sedan LNUC for Concurrences in Colonial and Postcolonial Studies startades 2012. En professor har gått i pension och en lektor har inte längre någon forskningstid från centret. Kvar finns en professor, som kommer att gå i pension inom några år och en lektor med 10 % forskningsfinansiering från centret 2018-2019. Den postkoloniala inriktningen kan därför behöva förstärkas, inte bara vad gäller handledarkompetens och forskning utan också vad gäller undervisning, då kurser med postkolonial inriktning finns på grundnivå, även inom lärutbildningen, liksom på avancerad nivå.

Förutsättningar

Forskarutbildningsmiljö

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel. Relatera till ifyllda och bilagda tabeller.

Bedömningsgrund:

Forskningen/den konstnärliga forskningen vid lärosätet har en sådan kvalitet och omfattning att utbildning på forskarnivå kan bedrivas på en hög vetenskaplig/konstnärlig nivå och med goda utbildningsmässiga förutsättningar i övrigt. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället både nationellt och internationellt.

Organisatoriskt utgör handledarkollegiet och det högre seminariet i litteraturvetenskap centrum i forskarutbildningen i litteraturvetenskap vid Lnu.Handledarkollegiet fungerar som kontrollerande organ med uppgift att tillse att forskarutbildning och handledning följer fastlagda regler och förordningar samt lever upp till kvalitetskraven.Handledarkollegiet följer inte bara upp de individuella studieplanerna, utan utvärderar även doktorandernas mittseminarier och slutseminariet och bedömer slutligen när en doktorand uppfyllt målen för disputation och examen.

Vid antagning av nya doktorander görs en noggrann matchning mellan de sökandes forskningsprojekt och tillgången på handledare. Fakulteten fattade 2014 beslut att doktorandantagning ska ske i grupp och med koppling till fakultetens starka forskningsmiljöer. Dessa inbjöds att i konkurrens med varandra ansöka om att få bedriva forskarutbildning och anta doktorander. Efter en extern granskning beslutade fakultetsstyrelsen 2015 att LNUC for Intermedial and Multimodal Studies skulle få anta fem doktorander, vilket resulterade i att fyra nya doktorander i litteraturvetenskap anställdes och en i svenska språket. Närmare fyrtio personer sökte tjänsterna och de flesta av ansökningarna var internationella. Ansökningarna bereddes först av ledningsgruppen för LNUC for Intermedial and Multimodal Studies, därefter av Handledarkollegiet för litteraturvetenskap som lämnade ett förslag till beslut av dekanen.

Varje doktorand erhåller 100 timmar per år i handledning. Huvudhandledare är en lärare med professors- eller docentkompetens, som är anställd vid Lnu. Som bihandledare utses en eller två lärare med innehållslig kompetens inom doktorandens forskningsområde. Dessa kan antingen vara lärare anställda vid Lnu eller huvudsakligen anställda vid andra lärosäten i Sverige eller utomlands. Varje doktorand har en examinator, som är professors- eller docentkompetent och som har fast anställning vid Lnu. Examinators uppgift är att följa upp doktorandens forskarutbildning i förhållande till examensordningen. Examinator hämtas som regel från någon annan forskargrupp än den där huvudhandledaren ingår.

Högre seminariet i litteraturvetenskap inleder varje läsår med en så kallad forskardag då ämnets samtliga forskare, såväl lärare som doktorander, presenterar sin forskning för varandra samt diskuterar övergripande frågor, till exempel högre seminariets verksamhet och eventuella gästföreläsare. Högre seminariet i litteraturvetenskap hålls sedan länge på onsdag eftermiddag, minst var fjortonde dag men ofta varje vecka. Gästföreläsare förekommer varje termin, men verksamheten domineras av ny forskning som presenteras av forskare i litteraturvetenskap, men också av forskare med litteraturvetenskaplig inriktning i ämnena engelska, franska och tyska. Seminarspråket är vanligtvis svenska, men även andra språk förekommer, främst engelska, beroende på ämne och gäster. Det högre seminariet i litteraturvetenskap är således flerdisciplinärt (liksom handledarkollegiet), något som i än

högre grad gäller de spetsforskningscentra dit doktoranderna i litteraturvetenskap också är knutna.

De doktorander i litteraturvetenskap som antagits från och med 2012 har varit knutna till en spetsforskningsmiljö. Två doktorander antogs 2012 knutna till LNUC for Concurrences in Colonial and Postcolonial Studies (disputerade 2016 respektive 2017) och fyra antogs 2016 till LNUC for Intermedial and Multimodal Studies. För dessa doktorander fungerar centret med dess verksamhet med seminarier, workshops, skrivargrupper och konferenser som en viktig flerdisciplinär forskningsmiljö inom ett specifikt forskningsområde (postkoloniala studier respektive intermedialitet). Inte minst viktigt för doktorandernas utbildning till forskare är tillgången till nationella och internationella nätverk liksom de många gästföreläsare och gästforskare som varit och är aktiva i centren.

2015 genomförde Fakulteten för konst och humaniora ”Alumnenkät 2015. Doktorander och licentiander”, som omfattade alla de som avlagt doktors- eller licentiatexamen sedan 2000. Svarsfrekvensen var 69 % och av de 49 som svarade hade 13 examen i litteraturvetenskap. Det var också de senare som var mest nöjda med sin utbildning: 12 av de 13 sade sig vara nöjda eller mycket nöjda med den. Efter disputationen hade de allra flesta litteraturvetarna undervisningsrelaterade arbeten, främst inom universitetet med också i ungdomsskolan i ett par fall. En kritik som framkom bland fakultetens samtliga doktorander var att forskarutbildningen inte tillräckligt förberett dem för denna typ av arbete.

För doktoranderna i litteraturvetenskap råder sedan flera år denna ordning:Handledarkollegiet diskuterar möjligheterna till institutionstjänstgöring i samband med den årliga uppföljningen av ISP och prefekten vid Institutionen för film och litteratur i samband med det årliga medarbetarsamtalet med doktoranderna. En gemensam policy förHandledarkollegiet och prefekten är att de doktorander som så önskar ges möjlighet till pedagogisk meritering och den undervisning de erbjuds knyts till kurser som i möjligaste mån anknyter till det egna forskningsområdet. Doktoranderna rekommenderas också att gå en högskolepedagogisk kurs (7,5 h) i samband med undervisning och denna kurs kan också räknas in i examen.

Utformning, genomförande, resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att doktoranden, när examen utfärdas, kan visa bred kunskap och förståelse både inom forskarutbildningsämnet och för vetenskaplig metodik/konstnärliga forskningsmetoder inom forskarutbildningsämnet.

Generellt kvalitetssystem

Innan forskarutbildningens generella kvalitetssystem presenteras, ges här en kortfattad överblick över de viktigaste momenten i doktorandens fyraåriga utbildning samt över den årliga arbetscykeln. Alla delar beskrivs mer detaljerat nedan.

Efter en noggrann antagningsprocess presenterar doktoranden under sin första termin en avhandlingsskiss, som diskuteras på det högre seminariet. En ISP upprättas därefter i samråd med handledarna. Denna bereds avHandledarkollegiet, som därefter gör en årlig uppföljning av ISP, som alltid fastställs av dekanen. Doktorandens aktivitetsgrad följs upp varje termin och administreras av forskningssekreteraren. Ett mittseminarium hålls då cirka 50 % av avhandlingsarbetet är klart och ett slutseminarium då cirka 80 % är gjorda. I båda fallen engageras en extern opponenter. Efter slutseminariet bedömerHandledarkollegiet om avhandlingen är klar för disputation, varefter dekanen fattar beslut om disputation.

Omsorgsfull antagningsprocedur

En förutsättning för utbildningens samlade kvalitet är att så långt som möjligt säkerställa att de personer som antas till forskarutbildningen förutom grundläggande och särskild behörighet också bedöms ha de övriga förmågor som behövs för att tillgodogöra sig samt genomföra utbildningen. En omsorgsfull antagningsprocess är därför av stor vikt.

Antagningsprocessen vid senaste doktorandantagningen såg ut på följande sätt: Först diskuterades ett förslag på en utlysningstext noggrant i ämnesrelevanta organ (fram för alltHandledarkollegiet i litteraturvetenskap – i fallet när IMS tog in doktorander var både det litteraturvetenskapliga samt det språkvetenskapliga handledarkollegiet involverade) och texten granskades därefter av personalavdelningen. När en utlysningstext hade fastställts av dekanen spreds denna genom konventionella akademiska organ (Lnu:s hemsida, *Universitetsläraren*) men också via sociala medier och fram för allt genom nationella och internationella forskningsnätverk. Urvalsprocessen 2016 när fem doktorander antogs till IMS (och där fyra doktorander knöts till den litteraturvetenskapliga ASP) gick till på följande sätt: en balanserat sammansatt urvalsgrupp (kön och ämnen) på fyra personer frånHandledarkollegiet granskade de inkomna ansökningarna, och valde på två möten ut en tätgrupp om ca 10 kandidater till de fem tjänsterna. Därefter kallades alla till intervju, antingen på plats, eller (som i fallet med de utländska kandidaterna) via Skype, där urvalsgruppen deltog, tillsammans med en representant från personalavdelningen. Efter intervjuerna beslutade urvalsgruppen om en tätgrupp bestående av de fem mest kvalificerade sökande. Detta förslag skickades sedan tillHandledarkollegiet för beredning inför dekanens beslut. Prefekt på Institutionen för film och litteratur tog hand om praktiska frågor kring anställning. Erfarenheterna av detta beredningssystem har hittills varit enbart positiva. De

doktorander som har antagits på detta sätt har snabbt funnit sig tillrätta inom de forskningsmiljöer de är verksamma inom, något som uppföljningen av deras ISP också visar.

Uppföljning av individuella studieplaner

Doktorandernas individuella studieplaner (ISP) följs upp en gång per år, medan uppföljning av deras aktivitetsgrad sker terminsvis. Forskningssekreteraren ombesörjer att varje ISP inte bara är föremål för en genomgång av doktorand och handledare, men också att dessa omsorgsfullt genomgås i Handledarkollegiet. Detta kan välja att godkänna ISP:n, men om det finns element som antyder att utbildningen inte går planmässigt, ber kollegiet om kompletteringar från doktoranden, handledaren och examinator. I sådana fall behandlas den av doktoranden och handledaren reviderade ISP:n på Handledarkollegiets efterföljande möte, som bereder den reviderade ISP inför dekanens beslut. Dessutom görs det särskilda uppföljningar då 50 % och 80 % av målen uppfyllts. Upprättande och uppföljning av ISP fastställs alltid slutligen av dekanen.

ISP:arna spelar en avgörande roll för doktorandernas och handledarnas gemensamma arbete; både som ett planeringsredskap (där man bedömer doktorandens arbete i förhållande till studieordningens mål), och som ett pedagogiskt verktyg eftersom produktion och diskussion av ISP skapar en ömsesidig förståelse mellan doktorand och handledare, liksom mellan dessa och handledarkollegiet, kring tidigare och framtida delmål. ISP är således inte bara en byråkratisk teknikalitet men ett pedagogiskt redskap. De återkommande diskussionerna av ISP inom Handledarkollegiet är också ett sätt att sprida kunskap om den enskilde doktorandens forskning inom hela Handledarkollegiet.

I december 2015 inrättades formellt ett nytt ämnesöverskridande råd (första möte mars 2016), Utbildningsrådet för forskarutbildningen (härefter URF). Rådet består av ordförandena i de tre handledarkollegierna vid fakulteten och ordförande för rådet är studierektor för utbildning på forskarnivå. Som del av ett större kvalitetsarbete har rådet uppdaterat och framför allt förenklat ett större antal (ett dussintal) ASP:ar fördelat på ett antal ämnen, till tre, övergripande ASP:ar. Rådet fungerar som centralt kontrollerande och justerande organ för fakultetens doktorandutbildningar. Den allmänna studieplanen för litteraturvetenskap godkändes i juni 2018 i fakultetsstyrelsen, men doktoranderna arbetade även innan dess de facto enligt de nya riktlinjerna i ASP. Den viktigaste kvalitetsförbättringen jämfört med tidigare ASP (från 2012) är att det nu tydligt bestäms inte bara att ett mitt- och slutseminarium måste genomföras i varje doktorandutbildning, men också precis när detta ska äga rum, nämligen när 50 % respektive 80 % av fordringarna för doktorsexamen bedöms vara uppnådda.

I ASP:n för forskarutbildningen i litteraturvetenskap beskrivs kortfattat doktorandernas olika kurser, de obligatoriska kurserna och den grupp av kurser som doktoranden, i samråd med handledare, beslutar att genomföra (valbara kurser samt läskurser). Examinatorn har det formella ansvaret att godkänna relevansen av icke-obligatoriska kurser (valbara kurser samt individuella läskurser) för doktorandens utbildning. För varje obligatorisk kurs som ges inom forskarutbildningen föreligger utförliga kursbeskrivningar som inkluderar lärandemål, innehåll, examinationsform samt litteraturlistor. Dessa ger en introduktion och specialisering i en rad centrala teoretiska, historiska och metodologiska frågor inom det breda ämnet litteraturvetenskap som motsvarar ASP:ns olika mål (se avsnitten om "Måluppfyllelse" nedan).

Det åligger handledare och examinator att gemensamt ansvara för att den forskarstuderande ges möjligheter att uppnå examensmålen. Eftersom examinationen av den slutliga doktorsavhandlingen inte täcker samtliga examensmål i ASP åligger det handledare

och examinator att doktoranden uppnår alla relevanta examensmål under utbildningens gång.

Kvalitetssäkring av avhandlingar

Rutinerna för seminariebehandlingen av avhandlingar finns beskrivna i ASP där det framgår att uppföljning av seminarier görs avHandledarkollegiet. I ASP beskrivs vad som förväntas i samband med de olika seminarierna (framför allt mitt- och slutseminariet – båda är med den nya ASP obligatoriska moment i doktorandernas avhandlingsarbete). Tidsmässig placeras mittseminariet ungefär när doktoranden är halvvägs igenom utbildningen – slutseminariet placeras när en grovskiss av den färdiga avhandlingen är på plats, oftast ett par månader innan inlämningen av det slutliga avhandlingsmanuset.

Vid både mitt- och slutseminariet används externa opponenter, som är experter inom doktorandens forskningsområde. Dessa seminarier fungerar kvalitetssäkrande i och med att doktoranden erhåller kvalificerade synpunkter på det utförda arbetet. På dessa seminarier ger även andra doktorander samt ämneskollegor kritik och förslag på förbättringar.Handledarkollegiet följer upp mitt- och slutseminariet och där bedöms om doktoranden kan anses följa sin ISP på tillfredsställande vis, särskilt i relation till examensmålen.Handledaren meddelarHandledarkollegiets bedömning till doktoranden.

Doktorander kan, i samråd med sina handledare, välja mellan monografi och sammanläggningsavhandling. Monografier har utgjort den dominerande formen för avhandlingar, vilket också gäller de nuvarande doktoranderna: som det ser ut nu kommer alla fyra att skriva monografier. Form och omfång för dessa olika avhandlingstyper har nyligen uppdaterats och anges i ASP.

En ny disputationmodell har vid två tillfällen (2016 och 2017) prövats i litteraturvetenskap vid Lnu, bland annat inspirerad av disputation modeller i Danmark och Norge. Vid dessa tillfällen har doktoranden själv inlett med att presentera sin avhandling och betygsnämndens tre ledamöter har getts en mer aktiv roll och arvoderats för detta arbete. De har inför disputationen skrivit var sitt kort utlåtande, relaterat till forskarutbildningens mål, och var och en har också getts tid att kommentera och ställa frågor under själva disputationsakten. Erfarenheterna från denna disputationmodell, som erhöll extra finansiering från fakulteten, har varit positiva ochHandledarkollegiet har påbörjat en utvärdering av modellen.

Om forskarstudierna inte fungerar som planerat

Det finns tydliga riktlinjer i de fall doktorandens studier inte går som planerat. Om doktoranden inte följer sin årsplanering, uppmärksammas detta vid genomgångar av ISP vilket äger rum iHandledarkollegiet minst en gång per år.Handledaren diskuterar i så fall frågan med doktoranden och en ny reviderat plan läggs fram på nästa möte iHandledarkollegiet.

Om allvarigare problem med avhandlingsarbetet framkommer i samband med mitt- eller slutseminariet diskuteras detta mellan doktorand, examinator och handledare, och därefter revideras ISP. Denna måste därefter godkännas iHandledarkollegiet innan den fastställs av dekanen. Datum för disputation fastställs när avhandlingen bedöms ha tillräckligt hög kvalitet; examinator är ansvarig för denna bedömning i samråd medHandledarkollegiet.

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse

I ASP under Kunskap och förståelse anges att:

”För doktorsexamen ska den forskarstuderande

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.” (Högskoleförordningen, bilaga 2 – citerat i ASP)

I det följande ges en beskrivning av den kursgivning som erbjuds doktoranderna, vilket, vid sidan om själva avhandlingsarbetet och ett aktivt deltagande i seminarieverksamheten, är huvudbestånddelen i att utveckla deras förmåga att ” visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet”, samt ” visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.”

(Högskoleförordningen, bilaga 2 – citerat i ASP)

Dessa mål utvecklas framförallt i utbildningens kursdel, som består av obligatoriska kurser och av valbara kurser. Följande avsnitt inleds först med en kort beskrivning av den introduktion, som nyanställda doktorander får på forskarutbildningen. Därefter följer en beskrivning av de obligatoriska kurserna och sist ges exempel på valbara kurser.

Allmän, introducerande information

Lnu erbjuder introduktion för nyanställda på engelska och svenska vid olika tillfällen varje termin. Fakulteten ordnar också introduktion för nyanställda på hösten. När IMS-doktoranderna började 2016 ordnade IMS en introduktion där alla handledare, prefekt och forskningssekreterare deltog. Studierektor för forskarutbildningen, planerar att arrangera introduktioner för doktorander, vilket ingår i åtgärdsplanen som tagits fram i uppföljningen av Doktorandbarometern 2016.

Inledningsvis har handledare samtal med doktoranden för att påbörja planeringen av det framtida arbetet. Institutionen för film och litteratur har årligen en kick-off med internat i augusti. Ämnet Litteraturvetenskap har därtill en en-dagsworkshop i september varje år där såväl lärare som doktorander presenterar sin forskning och där forskningsfrågor och seminarieverksamheten diskuteras. Sammantaget syftar detta till att ge doktoranderna en trygghet inför den vetenskapliga träningen som de ska genomgå och i den forskarmiljö i vilken de ska vara verksamma.

Obligatoriska kurser

Forskarutbildningen består av följande tre obligatoriska kurser:

Tolkningsteori 7,5 hp (Ämnesteori i den nya ASP:n)

Vetenskapsteori, 7,5 hp

Forskningsmetodik 7,5 hp

Förutom de obligatoriska kurserna tillkommer valbara kurser omfattande 37.5 hp

Doktoranderna erbjuds en universitetsgemensam svenskspråkig eller engelskspråkig kurs i vetenskapsteori, 7.5. hp. Eftersom nuvarande doktorandgrupp i huvudsak kommunicerar och skriver på engelska har alla valt den engelska versionen (den svenska versionen ges på våren,

den engelska på hösten varje år). Detta är också en nyttig tvärdisciplinär mötesplats för alla doktorander.

Viktigaste kursmålen i den vetenskapsteoretiska kursen framgår av kursbeskrivningen och de viktigaste målen är: att förmedla kunskap om huvudfrågor inom modern vetenskapsteori och om vetenskapsteorins historia; att erhålla kompetens att reflektera över viktiga vetenskapsteoretiska frågor samt att använda dessa till det egna forskningsprojektet; att ha förmågan att kritiskt evaluera olika vetenskapsteoretiska positioner och slutligen också att kunna jämföra olika förhållningssätt inom natur-, social- respektive humanvetenskaperna.

På kursen genomgås typiska vetenskapsteoretiska positioner från Popper över Kuhn till Latour och Haraway, och arbetet på kursen beskrivs konkret som att kursen ”inkluderar två seminarieuppgifter, aktivt deltagande i samband med föreläsningar och seminarier samt slutligen ett paper som är relaterat till det egna forskningsprojektet”. Sistnämnda paper är på 8-10 sidor. De nuvarande studenterna tog denna kurs våren '17.

Kursen i Forskningsmetodik, också på 7,5 hp, har tidigare år varit helt koncentrerat på strikt litteraturvetenskapliga frågeställningar, fram för allt på olika metodologiske perspektiv på ett begränsat antal texter. Men eftersom de nuvarande studenterna jobbar med ett mindre typiskt litteraturvetenskapligt material, blev kursen reviderad till en mera adekvat form, dock utan att de centrala litteraturvetenskapliga frågorna föll bort. Av kursmålen framgår att studenterna efter genomförd kurs kan uppvisa följande: kunskaper om akademiskt skrivande inom såväl litteraturvetenskap som kulturstudier, kunskaper om nutida positioner inom litteraturvetenskap och kulturstudier generellt samt om de förmedlingstraditioner som är knutna till dessa olika traditioner, slutligen förmåga att reflektera över hur det egna forskningsprojektet kan relateras till dessa. Dessutom kunskap om hur olika metodologiska grundvalar kan knytas till olika publiceringskanaler. Det viktigaste målet med kursen är att doktoranden blir medveten om de metodologiska frågornas betydelse för det egna forskningsprojektet.

I stället för uteslutande traditionell litteraturvetenskapligt material arbetas det på denna kurs utifrån en bredare synvinkel, där litteraturvetenskap är den viktigaste bland flera kulturvetenskapliga tillvägagångssätt. En erfaren internationell gästföreläsare, specialiserat på kulturvetenskapliga metodproblem, föreläste om metodproblem. Som slutuppgift färdigställde doktoranderna en forskningsartikel, specifikt riktat mot en namngiven publiceringskanal, där innehållet var metodologiskt inriktat mot deras uppsatsämne, samt på kultur- och litteraturvetenskapliga problem generellt. De fyra artiklarna producerat på kursen är alla under utgivning eller snart färdigställda för internationella peer review-tidsskrifter.

Tolkningsteori, motsvarande 7,5 hp, har tidigare givits för en blandad grupp av både litteratur- och andra kulturvetenskapliga doktorander. Kursen har nyligen reviderats och kommer att hållas på engelska under hösten 2018. Kursbeskrivningens huvudmål anges härunder:

”Doktoranden ska efter avslutad kurs ha inträngande kunskaper i tolkningsteorin och dess relevans för den litteraturvetenskapliga disciplinen i stort, inte bara texttolkning. Doktoranden ska också ha god förmåga att relatera filosofiska och estetiska frågeställningar av grundläggande natur till tolkningens praktik.”

Nyckelbegrepp och huvudområden är: tolkningsteorins historia, tolkningsaktiviteternas ontologi, mål (kunskap, mening, värdering) samt tolkningens subjekt. Kursen, som också rymmer mer praktiska tolkningsmoment där teoretiska resonemang, begrepp och distinktioner prövas mot kursdeltagarnas egna tolkningar av litterära texter, avslutas med en slutuppgift där studenterna får redovisa för ett specifikt tolkningsteoretiskt problem med utgångspunkt i det egna forskningsmaterialet.

Två valbara kursen organiserade av IMS har lagts tidigt i doktorandernas utbildning: en informationssökningskurs och en teoretisk introduktionskurs till multimodalitet och intermedialitet. Den första valbara kursen (som alla doktorander deltog i), fungerade som en sorts praktisk grundkurs i informationssökning och var en introduktion till informationssökning och informationsorganisering. Kursen gavs i nära samarbete med Universitetsbiblioteket. Denna mycket uppskattade kurs gavs under doktorandernas första termin, hösten 16, och motsvarades av 7,5 hp: som nämndes bestod slutuppgiften i att etablera en första litteraturlista för det framtida arbetet, vilket var ett nyttigt första steg för doktoranderna. Värdefulla kontakter till Lnu:s forskningsbibliotekarier och en förtrogenhet med bibliotekets resurser blev etablerat.

Den andra erbjudna kursen, som gavs våren 2017, alltså på doktoranderna andra termin, var *Intermediality and Multimodality: theoretical concepts, analytical perspectives* (7,5 hp); denna kurs var planerad av och hölls av en expert i intermedialitet och en expert i multimodala frågor, men även flera seniora forskare inom fältet deltog på olika sätt i kursen, bland annat som föreläsare och som kommentatorer av texter. Den engelskspråkiga kursen ämnade att introducera och kritiskt debattera "ett kluster av olika termer och tillvägagångssätt relaterade till termerna intermedialitet och multimedialitet". Denna kurs attraherade studenter från fyra andra svenska universitet från ämnena lingvistik, litteraturvetenskap och konsthistoria vilket skapade intensiva och stimulerande diskussioner, samt även nya nätverk, som doktoranderna senare kan bygga vidare på.

Doktorandernas valbara kurser skiljer sig naturligtvis avsevärt åt, men ett par exempel kan nämnas, från flera universitet:

Vetenskapligt skrivande på engelska, 3 hp, Institutionen för moderna språk, Lnu

Narrativa studier, 5 hp, sommarkurs vid Aarhus universitet

The Material Turn, 5 hp, Stockholms universitet

Progression

Kurserna är organiserade enligt en viss progression, på det sättet att de två helt grundläggande kurserna handlade om informationssökning samt intermediala och multimodala grundfrågor gav en god grund för doktorandernas avhandlingsarbete och tidiga försök på att etablera avhandlingsskisser samt formulera arbetets centrala frågor. De senare, obligatoriska kurser pekar snarare ut i bredare, orienterande kunskap om litteraturvetenskapens historia, om metodologiska grundproblem (samt en grundläggande kunskap om publikationsmässiga frågor) och om kulturvetenskapens kanske mest grundläggande kompetens: tolkningen av kulturprodukter.

Men de valbara kurserna, som inte har beskrivits så noga eftersom de är högst individuella, ger de studerande möjlighet att både bredda och fördjupa sin kompetens i förhållande till både ASP och ISP. Utbudet av valbara kurser är så klart begränsat på Lnu vilket ger doktoranderna möjlighet att åka till andra lärosäten både i Sverige och utomlands för att gå valbara kurser där.

Systematisk uppföljning av måluppfyllelsen

Doktorandutbildningen i litteraturvetenskap vid Lnu följer en tydligt strukturerat plan för obligatoriska och valbara kurser, och innehåller ett rikt oftast internationellt inriktat forskningsmiljö som är mycket stimulerande för doktoranderna. Det finns rutiner på plats som säkerställer doktorandernas progression i förhållande till målen formulerade i ASP, och

som beskrivits ovan har tidigare alumnenkät tydligt visat på att ett stort flertal av doktoranderna är antingen nöjda eller mycket nöjda med utbildningen vilket vi tolkar som ett tecken på utbildningens väl organiserade form och innehåll.

Reflexion

De senare åren har ett arbete drivits för att säkerställa kvaliteten i forskarutbildningen. Det har framför allt medfört införandet av ett fakultetsråd för doktorandutbildning, URF, som redan har medfört en mycket tydligare och mer transparant organisation. Bland annat finns det numera en studierektor för forskarutbildningen. I juni 2018 fastslogs den tredje och sista ASP i fakultetsstyrelsen.

De som följer forskarutbildningen i litteraturvetenskap vid Lnu uppfyller enligt vår bedömning mycket väl utbildningens examensmål. Vi har i ämnet stor erfarenhet av att fastställa progressionen i utbildningen med hjälp av den procentuella uppdelningen i ISP; med stöd från forskningssekreteraren blir det komplexa arbetet en tydlig och användbar indikator på progression i utbildningen. ISP som inte bara progressionsmätande men också som pedagogiskt redskap är en självklar del av handledningsprocessen.

Utformning, genomförande, resultat

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att doktoranden, när examen utfärdas, kan visa förmåga att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade (konstnärliga) uppgifter inom givna tidsramar samt såväl i nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet kan presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt. Doktoranden ska också visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

För doktorsexamen ska den forskarstuderande

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

I vår beskrivning av forskarutbildningens många måluppfyllelseskraav ovan hänger de flesta element ihop med de element vi redan har beskrivit under rubriken Kunskap och förståelse, och därför väljer vi tre, centrala färdighet/förmåga-frågor som vi beskriver nedan. Dessa tre är

- Doktoranden visar förmåga att planera och bedriva forskning inom givna tidsramar.
- I nationella och internationella sammanhang presentera och diskutera forskning
- Bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande

Doktoranden visar förmåga att planera och bedriva forskning inom givna tidsramar.

Avhandlingsarbetets olika delar innebär att doktoranden ska visa sin förmåga att planera och med adekvata metoder bedriva sin forskning samt andra uppgifter inom givna tidsramar.

I den tidigaste fasen gör doktorand och handledare en tids- och innehållsskiss som innehåller en uppskattning av tidsanvändning på bl.a. läsning, skrivande, utlandsresor, konferenser, obligatoriska och valbara kurser. Denna planering, som ska resultera i en första individuell studieplan, läggs fram på högre seminariet för diskussion och prövning.

Mittseminariet innebär en avstämning av den initiala planen (som kan ändras över tid), samt planera framåt mot slutseminariet, där en skiss på en färdig avhandling läggs fram.

Den handledning som ges under arbetet tar hänsyn till var i arbetet doktoranden befinner sig, och riktar in sig efter de tre huvudtidpunkter i doktorandens arbete: första planeringsskiss – mittseminariet (vid 50%) – slutseminariet (vid 80%). Grovt räknat betyder det att medan planeringsskissen gör under första terminen läggs mittseminariet då det bedömas kvarstå ett drygt år till slutseminariet, medan slutseminariet läggs när det kvarstår ca tre månaders heltidsarbete till ett manus är färdigställt. Det är doktorandens ansvar att hålla alla avtalade tidsramar med stöd av framförallt handledarna och examinator.Handledningstillfällena är planerade arbetsmöten, där doktoranden lämnar in texter, planeringsskisser och annat till bedömning eller diskussion. Också här ansvarar doktoranden för att inte överskrida avtalade tider.

Det finns andra uppgifter inom forskarutbildningen som tränar doktoranderna att genomföra uppgifter av olika art med fastställda tidsramar, framför allt som delelement på olika obligatoriska och valbara kurser; dessutom förväntas doktoranderna lägga fram work in progress ca en gång per termin, antingen på det litteraturvetenskapliga Högre Seminariet – eller på IMS-seminariet som äger rum tre-fyra gånger per månad.

Under utbildningen ställs också krav på att doktoranderna ska kritiskt granska samt respondera muntligt eller skriftligt på andra doktoranders texter.

Systematisk uppföljning av måluppfyllelsen

Doktorandernas arbete granskas varje år både genom framläggning av text på seminarier, samt genom inlämning av ISP till Handledarkollegiet. Den kvalitativa nivån och arbetets progression samt doktorandens förmåga att hålla tidsramar ”prövas” på seminariet, medan kontrollen genom Handledarkollegiets årliga inlämningar systematiskt håller koll på doktorandens framsteg. I samband med mitt- och slutseminarierna görs dessutom en dokumenterad uppföljning av hur den enskilde doktorandens utbildning förhåller sig till målen för doktorsexamen. De doktorander som inte lämnar in texter eller ISP i tid blir föremål för åtgärder och diskussion, främst av HLK samt i samtal med handledare och examinator.

Reflexion

Doktoranderna ställs inför många olika uppgifter som ska lösas på fastlagt tid – med processen med avhandlingskapitel och framläggningar som det mest markanta. Överlag håller doktoranderna de därmed knutna tidsfristerna och uppfyller därmed examensordningens mål. Det samma gäller uppgifter i obligatoriska och valbara kurser, och historiskt sett har de flesta litteraturvetenskapliga forskarstudenter genomfört utbildningen inom normerat tid. Detta framgår också av genomströmningsstatistiken.

I nationella och internationella sammanhang presentera och diskutera forskning

Alla nuvarande doktorander bygger redan nu upp en erfarenhet av att presentera och diskutera forskning genom en mycket livlig och omfattande seminarieverksamhet som äger rum i Växjö, både i IMS-seminariet som äger rum tre gånger per månad, och det Högre seminariet för litteraturvetenskap minst var fjortonde dag, ofta varje vecka. Doktorander deltar dock inte alltid på Högre seminariet, eftersom arbetspråket i uppskattningsvis 50% av fallen är svenska, som inte alla doktorander behärskar än.

Därutöver uppmuntras doktoranderna att delta i nationella och internationella sammanhang och de har en så kallad ekonomisk ryggsäck om 10 000 kronor per år under studietiden som ska underlätta resor, utlandsbesök och konferenser. Det finns en särskild

pott på fakultetsnivå, internationaliseringsmedel för doktorander, som används flitigt, och en liknande pott på universitetsgemensam nivå (Externa relationer), där doktorander t.ex. kan söka om medel för internationell mobilitet. IMS organiserar också resor tillsammans med doktoranderna, senast en resa till Cambridge hösten 2017, till professor Maria Nikolajevas forskarskola, där IMS-studenter presenterade egen forskning och gav respons på deras engelska kollegors forskning.

I alla de redan nämnda kurserna, obligatoriska såväl som valbara, ingår presentation samt diskussion av egen och andras forskning, som deluppgift under kursens gång och oftast som en sorts opponering mot slutet av kursen. För att underlätta övergången från ”student”-skrivning till internationell publicering ingår det som nämnt ovan i kursen om Forskningsmetodik att de studerande färdigställer en artikel till ”publicerbart skick” som slutuppgift på kursen. Därutöver uppmanas studenterna att delta i konferensorganisering som äger rum på Lnu i IMSs regi; flera doktorander är således aktiva i både den internationella filmkonferens hösten (i samarbete med SERCIA) 2018 i Växjö, samt Multispecies Storytelling-konferensen januari 2019 (i samarbete med Laboratory of Aesthetics and Ecology, Berlin/Köpenhamn).

Alla doktorander planerar att resa till den internationella intermedialitetskonferensen hösten 2018 i Kina, och de fyra doktorander har i skrivande stund deltagit i tillsammans ca 15 internationella konferenser i Sverige, UK, Canada, USA, Italien, Tyskland och Danmark.

Systematiskt uppföljande av måluppfyllelsen

Deltagande i konferenser dokumenteras och följs upp i ISP; examensmålen uppfylls hittills väl för den nuvarande doktorandgruppen angående internationella konferenser, och alla doktorander planerar eller har varit på utlandsvistelser. Fakultetens och institutionens ekonomiska stöd till all utlandsaktivitet fungerar således enligt syftet och är generöst.

Reflexion

De systematiska kvalitetsuppföljningar som regelmässigt genomförs tyder på att de nuvarande doktoranderna uppfyller och kommer att uppfylla detta lärandemål väldigt väl.

Doktoranderna tränas under utbildningen genom en rad presentations- och diskussionsuppgifter som även täcker andra ändamål, men allmänt är våra doktorander bra rustade för att efter avslutat utbildning kunna ingå i såväl litteraturvetenskapliga som flerdisciplinära nationella och internationella nätverk, vilket troligen blir regeln mer än undantaget på framtidens humanistiska arbetsmarknad. Här har doktorandernas koppling till ett LNUC under senare år varit av stor betydelse.

Bidrag till samhällets utveckling och stödja andras lärande

Genom att ingå i ett flerdisciplinärt LNUC har doktoranderna större möjligheter att identifiera den egna forskningens liksom den litteraturvetenskapliga forskningens möjligheter och betydelse såväl i ett större forskningsfält som i förhållande till samhällets utveckling. De doktorander som för närvarande är aktiva inom IMS, kan på nära håll se hur projekt med tydlig samhällsrelevans kan bearbetas med hjälp av de teorier och de metoder de håller på att bekanta sig med; det rör sig bl.a. om forskningsgrupper inom IMS som fokuserar på rättsprocessen, på klimatfrågan eller på funktionshinderkommunikation – frågor som analyseras och tolkas utifrån intermedial och multimodal begreppsbyggnad. Detta ligger i linje med Lnu:s övergripande strategi att integrera forskning och utbildning med samverkan.

Beslutet att anta doktorander i grupp har visat sig väldigt lyckat (och IMS har ansökt till fakulteten om att få anta en ny grupp studenter 2020: ansökan kommer att behandlas på fakultetsnivå i december 2018); doktoranderna inte bara lär av varandra, de stödjer också i allra högsta grad (var)andras lärande: detta kan röra sig om allt från praktiska frågor kring anställning, lön och försäkring, till informationssökningsfrågor, planering av utlandsuppehåll samt, så klart, diskussioner kring ämnesmässiga frågor rörande teori, analysmaterial/korpus, samt metodologi.

Från IMS sida har man dessutom ansträngt sig för att skapa en socialt stabil grupp genom kulturutflykter till Skåne, en gemensam resa till Cambridge, postseminarier samt olika sociala aktiviteter.

Systematiskt uppföljande av måluppfyllelsen

Dessa mål följs upp löpande, en gång per år i ISP, och särskilt noggrant i samband med mitt- och slutseminarierna. Doktorandbarometer finns tyvärr inte än för de aktuella doktorander, men i en tidigare alumnenkät (2015) var synen på utbildningen mycket positiva bland litteraturvetenskapliga före detta doktorander och licentiander.

Vid informella samtal med nuvarande doktorander framgår det att de studerande menar att de genom deras utbildning har rika möjligheter att träffa på, samt presentera och diskutera egen och andras forskning, med svenska och internationella experter, i Sverige och utomlands.

Reflexion

Inga särskilda kurser har ansvar för dessa mål; ansvaret ligger snarare i hela utbildningens uppläggning, samt i det litteraturvetenskapliga ämnets historia och natur. Det samhälleliga bidraget är främst knutet till utbildningssektorn. Doktoranderna tränas i att analysera och tolka olika kulturella och samhälleliga problem och strukturer, därmed har också deras forskning till exempel stor relevans för ungdomsskolan, men även för kultursektorn generellt. När det gäller stöd av andras lärande är doktoranderna, som del av en mycket välfungerande grupp, som förmår att stödja varandra samt ta emot goda råd samt ge kritik, inte minst eftersom både IMS-seminariet samt Högre Seminariet är ovanligt öppna, inspirerande och välbesökta seminarier.

Utformning, genomförande, resultat

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att doktoranden, när examen utfärdas, kan visa intellektuell självständighet, (konstnärlig integritet), och vetenskaplig redlighet/forskningsmässig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar. Doktoranden ska också ha nått fördjupad insikt om vetenskapens/konstens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

I ASP beskrivs målen för Värderingsförmåga och förhållningssätt som att den forskarstuderande efter avslutad utbildning ska:

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.”

Det är en central del av utbildningen att kontinuerligt ställa doktoranderna inför uppgifter som avser att utveckla deras värderingsförmåga och förhållningssätt i relation till ovanstående mål. Det sker genom kurser och examensuppgifter, genom individuell och kollektiv handledning liksom genom den enskilde doktorandens deltagande i seminarier och workshops vid fakulteten, genom deltagande i nationella och internationella kurser och konferenser, samt genom publiceringar i nationella och internationella tidskrifter. Den metodkurs doktoranderna genomgår är exempelvis upplagd så att doktoranden skriver en vetenskaplig artikel inom sitt forskningsområde för publicering. Det sker också genom den intellektuella socialiseringen som över huvud taget äger rum genom en doktorandutbildning, där doktorander vid Lnu har tillgång till två forsknings- och seminariemiljöer med högkvalitativ vetenskaplig verksamhet och med ett stort nationellt och internationellt nätverk. För den enskilde doktorandens värderingsförmåga och förhållningssätt är det av stor betydelse att forskarutbildningen sker i en miljö som på en gång är flerdisciplinär och i hög grad internationell. Under sin utbildningstid har doktoranden möjlighet att möta och diskutera sitt projekt med internationellt ledande forskare på området. Intellektuell självständighet, teoretisk och metodisk kompetens, vetenskaplig redlighet och självreflexion är naturligtvis också avgörande parametrar i bedömningen av doktorandens skriftliga resultat som bedöms av externa bedömare vid både mitt- och slutseminariet.

Vetenskapens etiska element och vetenskapens och kunskapens gränser är också uttalade i fakultetens Vetenskapsteoretiska kurs.

Systematisk uppföljning

Värderingsförmåga och förhållningssätt följs upp i kurser och examinationsuppgifter, i individuell och kollektiv handledning, vid textframläggning vid seminarier och workshops samt särskilt vid mitt- och slutseminarier med extern opponenter vilka utvärderas av handledarkollegiet.

Reflexion

Hela den litteraturvetenskapliga forskarutbildningen går ut på att utveckla kritiska, intellektuellt självständiga forskare. Detta uppnås bl.a. genom seminarieverksamhet (både i IMS samt på högre seminariet) och genom doktorandernas skrivarbete och presentationsarbete, på seminarier, till handledare/examinator, i nationella och internationella sammanhang. Det öppna, fria och intellektuellt stimulerande klimatet på institutionen bidrar givetvis till detta.

Utformning, genomförande, resultat

Jämställdhet

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrund:

Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

JÄMSTÄLLDHETSPERSPEKTIV

Linnéuniversitetet har tagit arbetet med jämställdhet på stort allvar, och begreppet jämställdhet har sammanförts med begreppen mångfald, jämlikhet, tillgänglighet och likabehandling. I den plan som fastställdes 2017, *Plan för jämställdhetsintegrering vid Linnéuniversitetet*, framställdes tio problemområden utifrån vilka man formulerat en rad mål. Bland dessa finns att "säkerställa ett systematiskt jämställdhetsintegrerat rekryteringsarbete", "att studenterna oberoende av bland annat kön och klass ska medvetandegöras och stärkas i att göra andra utbildningsval än sådana som deras kön och klassdisposition predisponerar dem till" och "bild- och textmaterial ska spegla mångfalden bland studenter och personal". Till varje mål är aktivitetet liksom ansvar och tidsplan kopplade.

Tre av fyra av de nuvarande litteraturvetenskapliga doktoranderna är kvinnor, vilket avspeglar studentsammansättningen på grundkurserna i litteraturvetenskap. Lärarkollegiet i ämnet litteraturvetenskap liksom i de litteraturvetenskapliga delarna av språkämnen är någorlunda balanserade mellan män och kvinnor i antal, men det råder en tydlig obalans när det gäller docenter och professorer där männen dominerar. Ett antal kvinnliga lektorer kommer inom kort tid att ansöka om att bli docenter, vilket kommer att ge en bättre könsfördelning inom handledarkollegiet.

För närvarande är de tre huvudhandledarna män. Dessa handleder de fyra doktorander, men för alla fyra doktoranders vidkommande gäller det att man har försökt ha kvinnliga bihandledare; således är 6 av 7 bihandledare kvinnor.

Jämställdhet är ett uttalat perspektiv i beslutsprocesser inom både undervisningsplanering, utnämning av betygsnämnd och opponenter, samt vad angår talare och deltagare på konferenser och seminarier organiserade av Lnu.

Innehållsmässigt genomsyrar lika villkor-frågor en rad av de teoretiska perspektiv som präglar den litteraturvetenskapliga forskningsmiljön. En god och inkluderande ton, också vad gäller lika villkor, är gällande på institutionen generellt och i forskningsutbildningen specifikt.

Systematisk uppföljning

Enligt planen för Lika villkor som antagits vid Lnu ska fr.o.m. 2017 en fortlöpande uppföljning genomföras utifrån ett antal relevanta indikatorer; resultatet och analysen av dessa indikatorer ska regelbundet redovisas. Inom den litteraturvetenskapliga forskarutbildningsmiljön kontrolleras det alltid att jämställdhet råder (om möjligt) i samband med formella ärenden så som sammansättning av handledarteam, disputationer och liknande, samt meriterings- och anställningsärenden.

Reflexion

Mångfaldsfrågor i vid mening har varit och är ett markant inslag i forskarutbildningen; det har varit en viktig del av talrika tidigare avhandlingar och kommer också att finnas i framtida projekt. Lika villkor är också en framstående diskurs inom resten av forskarutbildningen där frågan ständigt diskuteras teoretiskt och akademiskt samt tillämpas i det konkreta arbetet.

Det är önskvärt att öka andelen kvinnliga docenter och professorer för att i framtiden erbjuda doktorander en kvinnlig huvudhandledare.

Utformning, genomförande, resultat

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrunder:

Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling, och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Lärosätet verkar för att doktoranden genomför utbildningen inom planerad studietid.

Trots det aktiva kvalitetsarbete som pågår finns det inte desto mindre ett antal identifierade utmaningar. Följande har identifierats och till vart och ett av dem är ansvariga utsedda:

- ° Det finns för få kvinnliga docenter och professorer som kan fungera som huvudhandledare i den litteraturvetenskapliga miljön. Åtgärd: befordra och rekrytera fler kvinnliga docenter och professorer. Ansvariga: prefekter på berörda institutioner med litteraturvetenskapliga anställda.
- ° Implementeringen av den reviderade ASP för litteraturvetenskap. Ansvarig: Studierektor URF.
- ° Att utvecklat en alumnverksamhet på doktorandnivå. Ansvarig: Avdelningen för externa relationer.
- ° Rekrytering av doktorandrepresentant till fakultetens Utbildningsråd på forskarnivå till. Ansvarig: Studierektor URF.

Doktorandperspektiv

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrunder:

Doktoranden ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Utbildningen säkerställer en god fysisk och psykosocial arbetsmiljö för doktoranden.

Inom forskarutbildningen har arbete på olika sätt bedrivits för att utveckla verksamheten ur doktorandperspektiv:

- Doktoranderna har möjlighet att delta i all akademisk (dvs i motsats till administrativ) verksamhet inom ämnet, inklusive kick-offs, ämnesmöten och annat. På grund av att den senaste doktorandgruppen huvudsakligen är internationellt rekryterad, sker i de flesta fall en språklig anpassning vid de aktiviteter där doktoranderna är närvarande. Doktoranderna uppskattar denna inkluderande hållning liksom det icke hierarkiska förhållande som råder mellan lärare och doktorander vid Lnu.
- Doktoranderna är representerade i alla organ vid fakulteten som berör deras forskarutbildning.
- Doktoranderna har möjlighet att delta i IMS-forskningsgruppens verksamhet i allt från planering, konferensverksamhet till internationellt besök, etc.
- Doktoranderna förväntas ta ansvar för gransknings- och opponeringsuppgifter i förbindelse med bl.a. seminarier.
- Doktoranderna har stort inflytande över valbara kurser på Lnu, som de är med att initiera samt planera.

På det praktiska planet har alla doktorander som nämnd sin ”ekonomiska ryggsäck” å 10 000 per år (samt rika möjligheter för att söka ytterligare medel för internationalisering), samt egen arbetsplats (i ett rum med andra doktorander), egen dator, tillgång till mycket bra biblioteksresurser. Kontorsplatserna ligger på central plats på institutionen för att doktoranderna ska finnas nära de övriga litteraturvetarnas arbetsplatser.

Systematisk uppföljning, arbetsliv och samverkan

Frågan om arbetsliv och samverkan diskuteras under hela doktorandperioden, framför allt mellan handledare, som ska orientera och ge råd om livet ”efter” doktorandutbildningen, och doktoranden. Dessa frågor berörs också, fram för allt mot slutet av doktorandutbildningen, i det årliga medarbetarsamtalet mellan prefekt och doktorand.

Reflexion

På forskarutbildningen finns ett generellt öppet kommunikationsklimat samt livliga och stimulerande seminariediskussioner – det finns också ett socialt liv i form av postseminarier samt i vissa fall privata arrangement som doktoranderna själva organiserar.

Arbetsliv och samverkan

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrund:

Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar doktorandens beredskap att möta förändringar i arbetslivet, både inom och utanför akademien.

Utbildningen förbereder huvudsakligen doktoranderna för ett arbete som forskare och lärare inom högskolesektorn, men också inom andra delar av det kunskapsrelaterade samhället. Ett tecken på att forskarutbildningen vid Lnu uppfyller ställda mål och kvalitetskrav, är bland annat det faktum att flera av de tidigare doktorander har fått anställningar som visstids- eller tillsvidareanställda utanför Lnu, som post doc på vår egen institution eller med anställningar i utlandet eller som tillsvidareanställda lektorer vid Lnu. Vissa har fått anställning inom förlagsbranschen. Genom de olika forum doktoranderna deltar i tränas de i att få perspektiv på framtida arbetsmöjligheter framför allt i men i vissa fall också utanför högskolesektorn. Flera av de som tagit licentiatexamen i litteraturvetenskap vid Lnu är till exempel verksamma som lärare i ungdomsskolan.

Ett centralt element i förberedelsen inför arbetslivet efter doktorandstudierna är möjligheten till institutionstjänstgöring, som de flesta doktorander använder sig av. Mängden av tjänstgöring diskuteras alltid utifrån doktorandens behov och i dialog med handledaren, prefekt och studierektor. Doktoranden görs medveten om att undervisning är pedagogiskt meriterande, men tvingas inte till sådan. Ur institutionens perspektiv är detta heller inget problem, då tillgången på personal med doktorsexamen inom ämnet är god. Tjänstgöringen kan bestå av undervisning i olika former (föreläsningar, deltagande i examinationer), men det kan också handla om mer administrativa uppgifter så som att delta i konferensförberedelse, eller som assistent på högre seminariet. En av de nuvarande doktorander har gett timbaserad undervisning och handledning till studenter från Design-ämnet som var i behov av specifik experthandledning.

Reflexion

Flera tecken tyder på att forskarutbildningen i litteraturvetenskap vid Lnu fungerar väl vad gäller förberedelsen för ett arbetsliv inom högskolesektorn, i eller utanför Sverige. Som många andra humanistiska utbildningar är det svårare att konkret förbereda doktoranderna för ett arbetsliv utanför högskolan, t.ex. inom förlag, museivärlden etc. Ett område som borde utvecklas och utnyttjas bättre är doktorand-alumnerna: dessa skulle både ge information om framtida karriärvägar samt genom alumnverksamhet underlätta och bereda vägen för doktorander ut i arbetslivet utanför akademien. Alumnföreningar för studenter håller på att byggas upp på Lnu (senast har en alumnenkät genomförts 2015), medan doktorand alumnverksamhet är under planering